

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نوشتۀ: نستور ماخنو*
برگردان: سایت تدارک
۲۸ جون ۲۰۲۲

افزایش بهره: رقابت ارزها برای جلب اعتماد سرمایه مالی

از حدود یک سال پیش ارزش یورو در برابر دلار در حال کاهش است و به برابری با دلار نزدیک می شود. در حال حاضر ۱ دلار برابر است با ۰.۹۵ یورو. اما این خیلی زود و با برگشتن بحران یورو می تواند تغییر کند که برای سرمایه گذاران مالی دلار هم از نقطه نظر ریسک و هم سطح نرخ بهره به مراتب جذابتر خواهد بود.

*****

یادداشت سردبیر:

چرخش دراماتیک تحولات ژئوپلیتیک جهانی که از نیمه ماه دسمبر سال گذشته و با اولتیماتوم روسیه شتاب گرفت و سپس با ورود ارتش روسیه به خاک اوکراین در ۲۴ فبروری سال جاری وارد سیر بازگشت ناپذیری گردید، همه چیز را در این فاصله تحت الشعاع قرار داد. از جمله نزاع ها و جدالهای حادی را که در درون خود بلوک دول غربی بین امریکا و اروپا از یک سو و بین کشورهای مختلف درون اتحادیه اروپا از سوی دیگر در جریان بود. شکاف عمیق جهانی برای دوره ای تبدیل به پرده ساتری بر اختلافات و نزاعهای درون خانواده ترانس آتلانتیک کشید و هیبت خوف انگیز دشمن مشترک، روسیه، جلوه ای از اتحاد را در درون غرب نیز به روی صحنه آورد. جلوه ای فریبنده همراه با نمایشهائی مضحک. امید و آرزوی به زانو درآوردن آن هیولای بربر آسیائی برای دوره ای اختلافهای درون بلوک غرب را تا سطح خرده اختلاف تقلیل داد به این امید که شهد پیروزی قریب الوقوع بر روسیه کام همگان را شیرین خواهد نمود.

هم شکست مقتضحانه تحریمهای اعمال شده بر روسیه و تبدیل روبل به قویترین ارز سال و هم ثبات اقتصادی درون روسیه و از همه مهمتر سونامی غیر قابل مقاومت ارتش روسیه در اوکراین و در طرف مقابل افزایش هزینه های سرسام آور و چشم انداز رکود قریب الوقوع اقتصادی، پرده های آن یگانگی صوری در غرب را کنار می زند و شکافها یک بار دیگر آشکار می شوند. امری که در سفر رؤسای دولتهای فرانسه، المان و ایتالیا به کی یف و سپس یک هفته بعد در سفر سراسیمه بوریس جانسون زخم خورده از رأی گیری پارلمانی به کی یف به وجهی روشن نمایان گردید. اگر اولی ها به کی یف رفتند تا آن دلقک فاشیست را به تسلیم ترغیب کنند، این دومی با تکرار وعده شیرین پیروزی بر روسیه روانه کی یف شد تا مبادا این آخرین حربه ایفای نقش Global England انگلیس جهانی، را هم از دست ندهد.

یادداشت زیر از بلاگ نستور ماخنو به وجهی از این جدال بین دو قطب امریکا و اروپا می پردازد. و این البته امری است که باید بیشتر بدان پردازیم.

۱- بحران بدهی ها باز می‌گردد

بانک مرکزی اروپا پس از تعللی طولانی و اتخاذ سیاست نرخ بهره صفر برای دهه ها، نرخ بهره پایه را از ۰٪ (صفر درصد) به ۰.۲۵٪ افزایش داد. افزایشی ناچیز در قیاس با نرخ بهره های پایه قبل از دوره بحران مالی. با این همه این امور فوراً با واکنشهایی مواجه شد که تعمق لازم دارند.

ال پاپس اسپانیا نوشت: "تصمیم بانک مرکزی اروپا برای خرید بدهی های دولتهای دچار مشکلات از قاطعیت لازم برخوردار نیست تا بتواند مانع سوداگری‌ها شود." (سرمقاله ۱۶ جون)

بانک مرکزی اروپا در ده سال گذشته به خرید بدهی های دولتی دولتها و اوراق قرضه بانکها و شرکتهای را خریداری می‌کرد تا از آنها حمایت کند. به محض این که نرخ بهره را بالا برد، حالا آن چیزها باز هم به خطر افتاده اند. این نشان دهنده آن است که بحران هیچگاه برطرف نشده بود بلکه توسط خریدهای حمایتی فقط منجمد شده بود.

"اقدام اعلام شده از سوی بانک مرکزی اروپا در روز چهارشنبه می‌خواهد از «تکه تکه شدن» حوزه یورو جلوگیری کند و به این ترتیب مانع بازگشتی به دوران حق بیمه های بالای ریسک شود. یعنی مانع هزینه‌های متفاوتی شود که بازارهای مالی از کشورهای جنوب [اروپا] برای دادن اعتبار درخواست می‌کنند. چیزی که خلاف کشورهای جنوب آن‌ها از آلمان درخواست نمی‌کنند." (همانجا)

این یعنی این که بحران یورو باز هم حی و حاضر است و روشن می‌شود که یورو توسط قویترین اقتصادها تقویت نمی‌شود بلکه توسط ضعیفترین اقتصادها به خطر می‌افتد: "این تصمیم می‌خواهد تأکید باورپذیری بر قصد بانک مرکزی برای آن باشد که در موقع لزوم این بانک تا حد لازم اوراق قرضه ایتالیایی، اسپانیایی، یونانی و پرتگالی را خریداری خواهد کرد؛ با آن که در بیانیه بانک مرکزی این امر تنها تلویحاً بیان شده است." (همانجا) بیانیه اسامی کاندیداهای متزلزل را عنوان نمی‌کند با آن که از خود حق بیمه های ریسک هم می‌توان به این پی برد که چه کسانی مد نظر هستند.

این اما فقط یک بخش از مسأله است که با این افزایش بهره میکروسکوپی ایجاد شده است.

۲- مسابقه بلوک های امپریالیستی: چه کسی بیشتر می‌پردازد

"بانک مرکزی امریکا (فدرال رزرو - فد) بیشترین افزایش نرخ بهره از سال ۱۹۹۴ تاکنون را انجام می‌دهد تا با تورم مبارزه کند. فد قیمت پول را ۰.۷۵٪ افزایش داده و نرخ بهره را ۱.۷۵٪ اعلام می‌کند." (ال پاپس، ۱۵ جون)

این که این اقدام به مبارزه علیه تورم کمی می‌کند را تنها کسانی می‌توانند باور کنند که به بابانوئل اعتقاد دارند. این افسانه مبارزه با تورم از طریق افزایش نرخ بهره فقط مثل برگ انجیری برای رقابت ارزها بر سر سرمایه مالی سرگردان در جهان عمل می‌کند که تنها دو لحظه برایش اهمیت دارند: ریسک و نرخ سود.

جاپان از نرخ بهره منفی ۰.۱٪ برخوردار است. بدهی دولتی آن معادل ۲۷۰٪ تولید ناخالص داخلی است و تنها از داخل می‌تواند اعتبار دریافت کند. به طور مثال وقتی که فد بدهی های دولتی جاپان را می‌خرد - همچنان که در گذشته اغلب این اتفاق افتاده است - این خریدی حمایتی با انگیزه سیاسی است تا جاپان را به عنوان یک متحد حفظ کند و مانع نزدیکی آن با چین شود.

اما از منظر بازارهای مالی بین‌المللی جاپان کلاً غایب است و بین جاپان به عنوان ارز ذخیره و تجارتی جذابیت خود را از دست داده است. به همین دلیل مذاکراتی با چین برای انجام معاملات تهاتری در جریان بود و به همین دلیل خرید حمایتی فد صورت گرفت تا مانع از موفقیت آن مذاکرات شود.

حالا فد به عنوان عکس‌العملی در برابر افزایش نرخ بهره بانک مرکزی اروپا همان اول یک قدم بزرگ در مفهوم «مزه مزه نکن، بالا بیار!» برداشت و در حقیقت با این اقدام حوزه یورو را به دوئل دعوت کرد و مسابقه‌ای را بر سر این به جریان انداخت که کدام یک توانش را دارد: دنیای نو [امریکا] یا دنیای کهنه [اروپا]؟

از حدود یک سال پیش ارزش یورو در برابر دلار در حال کاهش است و به برابری با دلار نزدیک می‌شود. در حال حاضر ۱ دلار برابر است با ۰.۹۵ یورو. اما این خیلی زود و با برگشتن بحران یورو می‌تواند تغییر کند که برای سرمایه‌گذاران مالی دلار هم از نقطه نظر ریسک و هم سطح نرخ بهره به مراتب جذابتر خواهد بود.

به این اضافه می‌شود تهدید رکود اقتصادی هم آن سو و هم این سوی حوضچه بزرگ [آتلانتیک] و تورم بی‌وقفه در حال پیشروی به علت صعود راکتی قیمت حاملهای انرژی که دول غربی به علت سیاست تحریمی شان خودشان باعث آن شدند و همچنان می‌شوند. تغییرات در نرخ بهره بانکها تغییری در این حرکت رو به بالا به وجود نمی‌آورند.

اما عواقب آن افزایش ۰.۲۵٪ درصدی نرخ بهره هنوز به طور کامل بازگو نشده است.

۳- کسادی بورس

نخست این که بیشتر بورسهای مهم دنیا رو به عقب رفتند. به دلایل متعدد.

اولاً در میان اوراق مورد معامله اوراق با نرخ بهره ثابت هم هستند، یعنی اوراقی که در یک رابطه رقابت با سهام قرار دارند. اگر بتوان با این اوراق به سود بالایی دست یافت، به این معنا خواهد بود که سودآوری سهام عاملان کمتری را خواهد داشت چرا که بسیاری سواحل امن آن سود تضمین شده را ترجیح خواهند داد. برعکس آن هم بود: بحران مالی اعتماد به سواحل امن را متزلزل کرد و نرخ بهره ها تا قعر سقوط کردند. امری که باعث پرواز سودآوری سهام شد.

در این فاصله بانکهای مرکزی اوراق خود را تضمین کردند. یعنی این سواحل امن مجدداً به امنیت خویش دست یافته اند. اگر حالا نرخ های بهره هم افزایش پیدا کنند، بخش قابل توجهی از این گله که پول زیادی هم دارد از بازار سهام به سمت بازار اوراق حرکت خواهد کرد و سودآوری سهام سوخت مورد نیاز خود را از دست خواهد داد.

بخش زیادی از سودهای کسب شده در سالهای قبل بر کلاهبرداری متکی بود که همه دست اندرکاران در آن شریک بودند: سودها به طور مصنوعی بادکنکی شدند و زیانها در حسابهای تراز مالی مخفی شدند. هنگامی هم که اصلاً هیچ سودی در کار نبود، قرض هم صورت گرفت تا سود سهام سهامداران پرداخت شود و بیلان مثبتی نشان داده شود. تمام این اعمال هم در بروشورهای زرق و برقی توسط کارشناسان بورس شعرای درباری زیباتر جلوه داده می‌شد. به طور مثال در ماجرای وایرکارد می‌شد این رویکرد را به خوبی مشاهده کرد.

اگر حالا یک بخش قابل توجه سرمایه مالی بازارهای سهام را ترک کند، این نگرانی به وجود می‌آید که در جریان جزر بعدی خیلی از این کلاهبرداری ها رو شود و لاشه های زیادی از زیر آب به بالا بیایند.

و بالاخره این که به علت جنگ اوکراین و قیمت‌های افزایش یافته - و باز هم افزایش یابنده - انرژی سالهای کم محصولی در انتظار جهان غرب است که می‌توانند کلاً بورس ها را از ریخت بیندازند.

آنگاه موجی از فرار از آن ارزش‌های شکل خواهد گرفت که وجهه بدی دارند، مانند یورو و یین؛ همراه با عواقب بعدی برای تحولات بورس.

نستور ماخنو

۱۶ جون ۲۰۲۲

[*https://nestormachno.alanier.at/zinserhoehungen/](https://nestormachno.alanier.at/zinserhoehungen/)